МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Затверджено
на засіданні кафедри
загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 27.08. 2020 р.)

Завідувач кафедри _____ О.

Силабус з навчальної дисципліни
«Педагогічна майстерність викладача вищої школи»,
що викладається в межах ОНП третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

за спеціальністю 015 Професійна освіта

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Львів 2020 р.

Назва дисципліни	Педагогічна майстерність викладача вищої школи
Адреса ви дисципліни	вул. Туган-Барановського,7, 79005 Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	факультет педагогічної освіти, кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка, 015 Професійна освіта
Викладачі дисципліни	доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, канд. пед. наук, доцент Яремчук Наталія Ярославівна
Контактна інформація викладачів	yaremn16@gmail.com nataliya.yaremchuk@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	середа, 14:00–15:00 год (вул. Туган-Барановського 7, ауд. 31). За потреби додаткового часу для консультацій слід писати на електронну пошту викладача. Можливі он-лайн консультації через Skype, Zoom, Microsoft Teams.
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/**pedahohichna-may…rofesiyna-osvita**
Інформація про дисципліну	«Педагогічна майстерність викладача вищої школи» є однією із вибіркових дисциплін у підготовці докторів філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта. Її вивчення спрямоване на формування в аспірантів професійної компетентності викладача для здійснення педагогічної діяльності в закладах вищої освіти. Зміст навчального курсу забезпечує оволодіння теоретичними засадами та практичними аспектами організації освітнього процесу у вищій школі, навичками викладацької діяльності в галузі професійної освіти; вмінням побудови педагогічної взаємодії в системі «викладач-студент», оглядом особливостей педагогічної майстерності викладача у процесі його професійного становлення та формуванням його методичних знань і вмінь у застосуванні дидактичних технологій, методів, прийомів, засобів та інноваційних підходів в організації форм навчання; застосування інформаційно-комунікативних технологій в організації навчального процесу та професійного саморозвитку викладача.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Педагогічна майстерність викладача вищої школи» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 015 - «Професійна освіта» для освітньо-наукової програми доктора філософії, яка викладається в IV семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: 1. Майстерність педагогічної діяльності викладача ЗВО: професійно-особистісний аспект. 2. Дидактична майстерність викладача. 3. Інформаційно-комунікативні технології у професійній діяльності викладача ЗВО. У першому модулі представлено сучасні теоретико-методологічні погляди на «Педагогічна майстерність викладача вищої школи» як навчальну дисципліну та область наукових досліджень. Висвітлено особливості формування професійно-педагогічної діяльності викладача ЗВО в історико-

.	хронологічній ретроспективі та сучасні тенденції із позиції нормативно-правових засад, інноваційних парадигм, концепцій, стратегії розвитку. Розкрито аспекти педагогічного професіоналізму викладача вищої школи, шляхи формування педагогічної майстерності у відповідності професійного та особистісного розвитку. Визначено умови та ресурси щодо формування у викладача «індивідуального стилю педагогічної діяльності», «іміджу» та «авторитету»; технологій професійно-педагогічного самовдосконалення. У другому модулі розглянуто теоретико-методичні засади дидактичної майстерності викладача в організації освітнього процесу ЗВО, розкрито прикладні особливості педагогічної взаємодії «викладач-студент», організаційно-функціональні аспекти освітнього процесу відповідно до компетентнісного, студентоцентрованого та цифрового підходів, представлено технології формування креативного та системного мислення у студентів засобами навчання; здійснено детальний аналіз шляхів формування наукового світогляду, професійної спрямованості та програмних результатів навчання у студентів. У третьому модулі висвітлено педагогічну майстерність викладача через комунікативну культуру та застосування інформаційно-комунікативних технологій у професійній діяльності. Розкрито особливості педагогічного спілкування викладача, техніку мовлення та технологію професійно-педагогічного спілкування, методику підготовки і презентації промови, освітнього проекту, тренінгу, вебінару. Проаналізовано специфіку комунікації в інтернет-просторі як резерв можливостей для професійної діяльності викладача через соціальні мережі, освітні онлайн платформи, особистісні професійні блоги, електронна сторінка викладача. Представлено шляхи освітньої реклами як засобу фахової комунікації та здійснення зв'язків з громадськістю («паблік рілейшнз») у професійному становленні викладача у педагогічній та науковій діяльності.
Мета та цілі дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність викладача вищої школи» є набуття аспірантами професійної компетентності викладача для здійснення педагогічної діяльності в закладах вищої освіти. Основними завданнями вивчення дисципліни «Педагогічна майстерність викладача вищої школи» є: • формування знань про педагогічну майстерність викладача ЗВО через аспекти його професійного та особистісного розвитку; • визначення особливостей дидактичної майстерності викладача відповідно до компетентнісного, студентоцентрованого та цифрового підходів організації освітнього процесу ЗВО; • визначення особливостей педагогічну майстерність викладача через комунікативну культуру та застосування інформаційно-комунікативних технологій у професійній діяльності; • формування умінь побудови педагогічної взаємодії та професійно-педагогічного спілкування; • ознайомлення із технологіями професійно-педагогічного самовдосконалення викладача; • оволодіння методикою створення сучасного освітнього простору ЗВО; • оволодіння технологіями формування креативного та системного мислення у студентів засобами навчання; • формування методичних умінь підготовки і презентації промови, освітнього проекту, тренінгу, вебінару; • набуття умінь самоідентифікації в освітньому онлайн просторі (соціальні мережі, освітні онлайн платформи, особистісні професійні блоги, елект-

	ронна сторінка викладача).
Література для вивчення дисципліни курсу	**Базова** 1. Зайченко І. В., Теслюк В. М., Каленський А. А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: підручник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 484 с. 2.Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача: навч. посібник. Харків: Вид-во НФаУ, 2009. 140с. 3. Максименко С. Д., Меєрович М. Й., Шрагіна Л. І. Системне мислення: формування і розвиток: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2020. 251 с. 4. Мачинська Н., Федорович А., Яремчук Н. Основи педагогічної майстерності: навч.-метод. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 286 с. 5.Пихтіна Н. П. Основи педагогічної техніки: навч. посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 316 с. 6. Психологічне забезпечення педагогічної майстерності: нав.-метод. посіб. Авт. упоряд. І. А. Бурлакова. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 276 с. **Додаткова** 7. Бейтс Б. Маленька книжка коучингових моделей. 76 способів допомогти менеджерам максимально ефективно використовувати людський ресурс. Харків: Видавництво «Ранок», 2019. 272 с. 8. Вокер Н. Чому виникають конфлікти? Причини. Етапи. Розв'язання. Наслідки. Харків, 2018. 79 с. 9. Ґріффітс К., Кості М. Посібник із креативного мислення. Харків: Видавництво «Ранок», 2020. 288 с. 10.Дулова А. С., Соламатіна Л. М. Методичні рекомендації з проведення майстер-класу як групової форми методичної роботи Режим доступу: http:// www.kharkivosvita.net.ua/files/Metod_rekom.pdf 11. О'Конор Дж., Макдермотт І. Системне мислення. Пошук неординарних творчих рішень. Київ: «Наш формат», 2018. 240 с. 12. Кравченко О. В. Професійне самовиявлення особистості майбутнього викладача. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. 2020. Вип. 186. С. 199-203. Режим доступу: https://doi.org/10.36550/2415-7988-2020-1-186-199-203 13. Левітін Д. Структуроване мислення. Ясний розум в інформаційному хаосі. Київ: «Наш формат», 2020. 456 с. 14.Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості: підруч. Київ: Міленіум, 2006. 344 с. ***Інформаційні ресурси в Інтернеті*** 1.Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України : веб-сайт. URL: http://www.mon.gov.ua. 2. Офіційний сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти: веб-сайт. URL: http://naqa.gov.ua 3. Офіційний сайт ЮНЕСКО: веб-сайт. URL: http: //www.unesco.org/ 4.http://www pidruchniki.ws/pedagogika 5. http://www pedagogika.ucoz.ua 6.http://www.pedpresa.com.ua; 7.https://www.ed-era.com
Тривалість і обсяг курсу	Денна форма навчання: 90 год, з яких 48 год аудиторних занять: 32 год лекцій, 16 год семінарсько-практичних занять; 42 год самостійної роботи Заочна форма навчання: 90 год, з яких 18 год аудиторних занять: 12 год лек-

	цій, 6 год семінарсько-практичних занять; 72 год самостійної роботи
Очікувані результати навчання	В результаті вивчення курсу аспіранти зможуть досягти таких результатів: ПРН2, ПРН3, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН10. **Знання:** - розуміти засади професійно-педагогічної діяльності викладача, особливості його професійного та особистісного розвитку; - визначати інноваційні тендеції в організації освітнього процесу ЗВО, відповідно до компетентнісного, студентоцентрованого та цифрового підходів, з позиції дидактичної майстерності викладача; - застосовувати інформаційно-комунікативні технології у професійній діяльності викладача як інструментарії педагогічної майстерності. **Уміння:** - застосовувати технології професійно-педагогічного самовдосконалення викладача та моніторингу власної педагогічної діяльності; - проектувати технології креативного та системного мислення у студентів в освітньому процесі; -використовувати інформаційно-комунікативні технології, розробляти побудову педагогічної взаємодії та інструментарії самоідентифікації в освітньому онлайн просторі; **Комунікація:** - використовувати інформаційно-комунікативні та цифрові технології у професійно-педагогічній та науково-дослідницькій діяльності; -встановлювати ефективну комунікацію у освітньому середовищі, формувати готовність до педагогічної взаємодії, професійно-педагогічного спілкування, розв'язання педагогічних конфліктів, роботи в команді. **Автономія та відповідальність:** -відповідати вимогам до викладача наук про освіту, що передбачають професіоналізм діяльності, професіоналізм особистості, високий рівень культури наукового мислення, наукової діяльності, академічної доброчесності тощо; -демонструвати відповідальність за організацію та управління освітнім процесом із дотриманням норм педагогічної та наукової етики.
Ключові слова	педагогічна майстерність, педагогічний професіоналізм, викладацька компетентність, вища освіта, освітній процес, педагогічна взаємодія, індивідуальний стиль педагогічної діяльності, імідж викладача, авторитет викладача, технології професійно-педагогічного самовдосконалення, компетентнісний підхід, студентоцентрований підхід, цифровий підхід, методи навчання, засоби навчання, методичний аспект, інформаційно-комунікативні технології
Формат курсу	очний/заочний
Теми	Наведено у табл. 1 (схема курсу)
Підсумковий контроль, Форма	письмовий іспит у формі тестів
Пререквізити	Для вивчення курсу студентам необхідні базові знання з педагогіки, психології, психології вищої школи, педагогіки вищої школи, філософії, соціології, етики.
Навчальні методи та техніки, які будуть використані під час викладання	лекції, мультимедійні презентації, ілюстрування, демонстрування, пояснення, дискусія, евристична бесіда, стимулювання пізнавального інтересу, мотивування, розв'язування задач, робота в групах, методи контролю і самоконтролю: тестування, усне і письмове опитування, письмове виконання завдань для самостійної роботи

Необхідне обладнання	персональний комп'ютер із програмним забезпеченням, проектор
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	**Політика виставлення балів** Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • семінарські заняття – 32 (8 занять по 4 бали): 32% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 32; • самостійна робота – 18 (2 індивідуальні письмові завдання по 9 балів): 18% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 18; • іспит (тестові завдання): 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50. Критерії оцінювання семінарського заняття: 4-3 бали - змістове відтворення матеріалу, апелювання до наукових поглядів, глибина аналізу предмета обговорення, виявлення причинно-наслідкових зв'язків, вміння проектувати стратегію розвитку, класифікувати, узагальнювати та систематизувати матеріал; активна позиція на занятті; 2-1 бал - частковий прояв даних критеріїв оцінювання. Самостійна робота (2 індивідуальні письмові завдання) Самостійна робота № 1 Залікова вартість – 9 балів Підготувати есе на тему: «Школа мого професійного становлення: студент-вчитель-викладач». Критерії оцінювання: глибина аналізу причин вибору фаху пов'язаного із педагогічною діяльністю(0-4 бал), висвітлено динаміку особистісних змін у процесі професійного становлення як педагога (0-5 бали). Самостійна робота №2 Залікова вартість – 9 балів Дослідницький проект на тему: «Управління мотиваційними процесами у навчанні». Критерії оцінювання: аналіз індивідуального досвіду навчання у закладі вищої освіти (3 бал), представлення власної карти мотивів (3 бал), висвітлені підходи, засоби, методи і прийоми мотивації/стимули навчання, які використовували викладачі на заняттях, а також особисті як ключові у процесі навчання (3 бал). **Політика оцінювання** *Відвідування занять*. Обов'язковим компонентом оцінювання є відвідування занять (лекційних, семінарських) та активна навчальна діяльність під час їх проведення. За умови відсутності студента на заняттях із поважних причин (стан здоров'я, поважні сімейні обставини, міжнародне стажування) дозволяється відпрацювати впродовж консультаційних годин викладача. *Академічна доброчесність.* Письмові роботи перевіряються викладачем у випадку винекнення сумнівів проходять перевірку на плагіат. За умови перевищення запозичення текстової інформації більше 50%, констатується викладачем як порушення академічної доброчесності і оцінювання роботи не проводиться. *Дедлайни.* Не перевіряються письмові роботи, які подані невчасно. Терміни здачі робіт обумовлюються на початку викладання курсу.
Питання на іспит	1. Вимоги до педагогічної професії та перспективи її розвитку. Специфіка умов педагогічної праці та діяльності. 2.Професіограма викладача ЗВО. Особливості професійної діяльності викладача. 3.Нормативно-правове регулювання професійної діяльності викладача. Права та обов'язки науково-педагогічних працівників.

	4.Історичні аспекти становлення та розвитку професії педагога вищої школи. 5. Педагогічна майстерність викладача ЗВО: сутність, зміст, складові. 6.Професійні та особистісні якості викладача. Педагогічний професіоналізм викладача. 7.Педагогічні здібності викладача. 8.Педагогічні цінності викладача. 9.Формування індивідуального стилю педагогічної діяльності. 10.Імідж сучасного педагога. Складові та функції професійного іміджу. 11. Принципи і технології утворення іміджу. 12.Методи побудови іміджу викладача. 13.Вплив іміджу на професійне зростання педагога. 14.Викладач-лідер: особистісні та професійні характеристики. Структура авторитету викладача. 15.Формування авторитету викладача. 16.Рівні і критерії авторитету викладача. Типи лідерів. 17.Викладач-лідер як організатор сучасного освітнього простору та наукової школи у ЗВО. 18.Внутрішня техніка (психотехніка) викладача як складова майстерності педагогічної діяльності педагога. 19.Психологічна стійкість як основа внутрішньої техніки педагога. 20.Професійний стрес та професійне вигорання/ «синдром професійного вигорання», причини та структура. Способи виходу зі стресу. 21.Саморегуляція та її структура. Шляхи досягнення емоційної саморегуляції. 22.Педагогічний такт і тактовність педагога. Складові педагогічного такту. Тактовна поведінка викладача. Поради щодо формування педагогічного такту у викладача. 23.Формування професійної уяви та уваги (соціально-перцептивна техніка) у педагогічній діяльності викладача. 24. Професійне самоудосконалення викладача. Компоненти і методи професійного самовдосконалення. 25.Шляхи та засоби розвитку педагогічної діяльності вчителя. 26.Характеристика поняття «педагогічна взаємодія». Структура педагогічної взаємодії. Принципи педагогічної взаємодії. 27.Способи та стилі педагогічної взаємодії. 28.Умови забезпечення педагогічної взаємодії. Особливості взаємодії викладача та аудиторії. 29.Засоби педагогічної взаємодії: вербальні і невербальні; вимога, оцінювання, навіювання, переконання, наслідування, гра. Особливості та взаємозв'язок методу переконання та навіювання/самонавіювання. 30.Педагогічний вплив як основа педагогічної взаємодії. Прийоми педагогічного впливу: створюючі та гальмівні. Операції педагогічного впливу («Я-повідомлення», «Ти-повідомлення», «Безумовність норми»). 31.Майстерність забезпечення зворотного зв'язку у спілкуванні. Технології побудови зворотнього зв'язку у взаємодії «викладач-студент» («рапорт», візуальне сканування, нерефлексивне і рефлексивне слухання). 32.Творчість як компонент майстерності педагога. Компоненти творчої діяльності педагога(когнітивний, практичний, особистісний). Риси творчого педагога. 33.Етапи педагогічної творчості. Рівні творчої педагогічної діяльності. 34.Результати інноваційної педагогічної діяльності: педагогічні відкриття, педагогічні винаходи, педагогічні вдосконалення. Критерії інноваційно-

	творчої педагогічної діяльності. 35.Шляхи та умови формування педагогічної творчості. 36.Методика формування креативного мислення у студентів. 37.Компетентнісний, студентоцентрований та цифровий підходи – вектори освітньої діяльності ЗВО, роль викладача в їх забезпеченні. 38.Особливості організації викладачем форм навчання (аудиторна, онлайн, «змішана») у ЗВО. 39.Організаційно-методичні засади дистанційного (онлайн) навчання. 40.Мистецтво мотивації студентів до успішної навчальної діяльності. 41.Формування у студентів наукового світогляду. Основні труднощі в процесі формування наукових понять студентів. Шляхи оптимізації пізнавальної діяльності студентів. 42.Професійна спрямованість студентів та способи її формування. 43.Системний підхід як методологія наукового пізнання. Навчання як система. 44.Технологія системного мислення: від аналізу проблеми до прийняття рішення. Алгоритми розв'язування проблемних ситуацій. Ментальні моделі. 45.Методика формування системного мислення у студентів. 46.Методи прогнозування у навчальній діяльності студентів. 47.Педагогічне спілкування, його головні функції. Засоби спілкування. Рівні педагогічного спілкування. 48.Структура педагогічного спілкування. Механізми міжособистісного сприйняття. Ефекти міжособистісного сприймання. Бар'єри у педагогічному спілкуванні. 49.Стилі та моделі педагогічного спілкування. Фактори, які впливають на формування ефективного педагогічного спілкування. 50.Педагогічні конфлікти у професійній діяльності викладача. Причини виникнення, способи попередження та стратегії вирішення педагогічних конфліктів. 51.Невербальне спілкування як елемент зовнішньої техніки викладача. Характеристика складових невербальної комунікації. Зовнішній вигляд педагога. Педагогічна техніка і культура мовлення. Вимови до мовлення педагога Мовленнєва техніка. Умови правильного дихання. Головні властивості голосу педагога. Правила хорошої дикції. 52.Майстерність рефлексивного і нерефлексивного слухання. Технології оптимізації спілкування. 53.Методика проведення педагогом індивідуальної бесіди із студентом. 54.Культура спілкування педагога. 55.Промова як вид мовленнєвої діяльності. Етапи підготовки промови. Тема і мета промови. Добір матеріалу. Види планів виступу 56.Написання тексту промови. 57.Підготовка до виголошення промови (публічний виступ). Головні вимоги до публічного виступу. 58.Виголошення промови перед аудиторією. Особливості поведінки оратора а аудиторії Види аудиторій/типологія слухачів. Прийоми активізації уваги слухачів. Способи боротьби із хвилюванням під час виступу. Аналіз промови після її виголошення. 59.Презентація освітнього проекту. 60.Особливості розроблення тренінгів. 61.Проведення тренінгів: організація підготовки та проведення нарад перед тренінгом. 62.Аналіз та оцінка результатів проведення тренінгу. Рекомендації в ор-

	ганізації підготовки та проведення тренінгів у педагогічній діяльності викладача. 63.Комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації. Специфіка комунікації в інтернет-просторі. Електронна пошта як засіб професійно-педагогічної комунікації. 64.Валеологічні аспекти роботи з комп'ютером. 65.Соціальні мережі як інноваційна комунікативна технологія. 66.Вебінар як нова комунікаційна практика. Особливості онлайн-консультування та проведення вебінарів. 67. Роль і значення комунікативних технологій у науково-викладацькій діяльності. Особливості наукової комунікацій: усна, письмова, електронні платформи. 68.Здійснення зв'язків з громадськістю («паблік рілейшнз») як системна складова комунікативних технологій. 69.Рекламна комунікація. Освітня реклама як засіб фахової комунікації.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Таблиця 1

Схема курсу «Педагогічна майстерність викладача вищої школи»

Тиждень	Тема занять (перелік питань)	Форма діяльності та обсяг годин	Додаткова література / ресурс для виконання завдань (за потреби)	Завдання	Термін виконання
1	Професійно-педагогічна діяльність викладача ЗВО. Педагогічна майстерність у професійній діяльності викладача 1)Вимоги до педагогічної професії та перспективи її розвитку. Специфіка умов педагогічної праці та діяльності. 2)Професіограма викладача ЗВО. Особливості професійної діяльності викладача. 3)Нормативно-правове регулювання професійної діяльності викладача. Права та обов'язки науково-педагогічних працівників. 4)Історичні аспекти становлення та розвитку професії педагога вищої школи. 5)Педагогічна майстерність викладача ЗВО: сутність, зміст, складові.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 1 год	1-4, 12	Метод рекоменд. сам. роботи до теми 1	Тиждень
2	Професійно-педагогічна діяльність і особистість	Лекції – 2 год, семінар. занят-	1,2, 4-6, 12,14	Метод реко-	Тиждень

	викладача вищої школи 1)Професійні та особистісні якості викладача. Педагогічний професіоналізм викладача. 2)Педагогічні здібності викладача. 3)Педагогічні цінності викладача. 4)Формування індивідуального стилю педагогічної діяльності.	тя – 2 год, самостійна робота – 2 год		менд. до сем. занять 1 і сам. роботи до теми 2	
3	Імідж викладача вищої школи 1)Імідж сучасного педагога. Складові та функції професійного іміджу. 2)Принципи і технології утворення іміджу. 3)Методи побудови іміджу викладача. 4)Вплив іміджу на професійне зростання педагога.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 1 год	1,2, 4-6, 12,14	Метод рекомменд. сам. роботи до теми 3	Тиждень
4	Педагогічна майстерність і авторитет викладача 1)Викладач-лідер: особистісні та професійні характеристики. 2)Формування авторитету викладача. 3)Рівні і критерії авторитету викладача. Типи лідерів. 4)Викладач-лідер як організатор сучасного освітнього простору та наукової школи у ЗВО.	Лекції – 2 год, семінар. заняття – 2 год, самостійна робота – 2 год	1,2, 4-6, 12,14	Метод рекомменд. до сем. занять 2 і сам. роботи до теми 4	Тиждень
5	Професійні деформації у педагогічній діяльності. Майстерність саморегуляції емоційно-почуттєвої сфери педагога 1)Внутрішня техніка (психотехніка) викладача як складова майстерності педагогічної діяльності педагога. 2)Психологічна стійкість як основа внутрішньої техніки педагога.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 1 год	1-6, 12,14	Метод рекомменд. сам. роботи до теми 5	Тиждень

	3) Професійний стрес та професійне вигорання/ «синдром професійного вигорання», причини та структура. Способи виходу зі стресу. 4)Саморегуляція та її структура. Шляхи досягнення емоційної саморегуляції.				
6	Особистісний чинник викладача у формуванні майстерності педагогічної діяльності 1)Педагогічний такт і тактовність педагога. Складові педагогічного такту. Тактовна поведінка викладача. Поради щодо формування педагогічного такту у викладача. 2)Формування професійної уяви та уваги (соціально-перцептивна техніка) у педагогічній діяльності викладача. 3)Професійне самоудосконалення викладача. Компоненти і методи професійного самовдосконалення. 4)Шляхи та засоби розвитку педагогічної діяльності вчителя.	Лекції – 2 год, семінар. занятя – 2 год, самостійна робота – 2 год	1-6, 12,14	Метод реко-менд. до сем. занять 3 і сам. роботи до теми 6	Тиждень
7	Особливості побудови педагогічної взаємодії у вищій школі **1)**Характеристика поняття «педагогічна взаємодія». Структура педагогічної взаємодії. Принципи педагогічної взаємодії. Способи та стилі педагогічної взаємодії. Умови забезпечення педагогічної взаємодії. Особливості взаємодії викладача та аудиторії. 2) Засоби педагогічної взаємодії: вербальні і невербальні; вимога,	Лекції – 2 год, самостійна робота – 1 год	1,2, 4-6, 7,8, 12, 14	Метод реко-менд. сам. роботи до теми 7	Тиждень

	оцінювання, навіювання, переконання, наслідування, гра. Особливості та взаємозв'язок методу переконання та навіювання/самонавіювання. 3) Педагогічний вплив як основа педагогічної взаємодії. Прийоми педагогічного впливу: створюючі та гальмівні. Операції педагогічного впливу («Я-повідомлення», «Ти-повідомлення», «Безумовність норми»). 4) Майстерність забезпечення зворотного зв'язку у спілкуванні. Технології побудови зворотнього зв'язку у взаємодії «викладач-студент» («рапорт», візуальне сканування, нерефлексивне і рефлексивне слухання).				
8	Творчість як компонент майстерності педагога 1)Творчість як компонент майстерності педагога. Компоненти творчої діяльності педагога(когнітивний, практичний, особистісний). Риси творчого педагога. 2)Етапи педагогічної творчості. Рівні творчої педагогічної діяльності. 3)Результати інноваційної педагогічної діяльності: педагогічні відкриття, педагогічні винаходи, педагогічні вдосконалення. Критерії інноваційно-творчої педагогічної діяльності. Типологія педагогів за інноваційною творчою діяльністю. 4)Шляхи та умови формування педагогічної творчості. Розвиток	Лекції – 2 год, самостійна робота – 2 год, самостійна робота – 2 год	2, 3, 9,11 12-14	Метод рекоменд. до сем. Заняття 4 і сам. роботи до теми 8	Тиждень

	творчих здібностей викладача. 5)«Від креативності до інновації» - методика формування креативного мислення у студентів.				
9	Педагогічна майстерність в організації освітнього процесу ЗВО 1)Компетентнісний, студентоцентрований та цифровий підходи – вектори освітньої діяльності ЗВО, роль викладача в їх забезпеченні. 2)Особливості організації викладачем форм навчання (аудиторна, онлайн, «змішана») у ЗВО. 3)Організаційно-методичні засади дистанційного (онлайн) навчання. 4)Мистецтво мотивації студентів до успішної навчальної діяльності. 5)Формування у студентів наукового світогляду. Основні труднощі в процесі формування наукових понять студентів. Шляхи оптимізації пізнавальної діяльності студентів. 6)Професійна спрямованість студентів та її формування.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 1 год	1-5, 13	Метод рекоменд. сам. роботи до теми 9	Тиждень
10	Педагогічна майстерність в організації освітнього процесу ЗВО 1)Компетентнісний, студентоцентрований та цифровий підходи – вектори освітньої діяльності ЗВО, роль викладача в їх забезпеченні. 2)Особливості організації викладачем форм навчання (аудиторна, онлайн, «змішана») у ЗВО.	Лекції – 2 год, практ. заняття – 2 год, самостійна робота – 2 год	1-5, 6, 13	Метод рекоменд. до сем. Заняття 5 і сам. роботи до теми 10	Тиждень

	3)Організаційно-методичні засади дистанційного (онлайн) навчання. 4)Мистецтво мотивації студентів до успішної навчальної діяльності. 5)Формування у студентів наукового світогляду. Основні труднощі в процесі формування наукових понять студентів. Шляхи оптимізації пізнавальної діяльності студентів. 6)Професійна спрямованість студентів та її формування.				
11	Технологія системного мислення в організації навчання студентів 1)Системний підхід як методологія наукового пізнання. 2)Навчання як система. 3)Технологія системного мислення: від аналізу проблеми до прийняття рішення. Алгоритми розв'язування проблемних ситуацій. Ментальні моделі. 4)Методика формування системного мислення у студентів. 5)Методи прогнозування у навчальній діяльності студентів.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 1 год	3, 9, 11, 13	Метод рекоменд. сам. роботи до теми 11	Тиждень

12	Особливості педагогічного спілкування. Педагогічне спілкування викладача 1)Педагогічне спілкування, його головні функції. Засоби спілкування. Рівні педагогічного спілкування. 2)Структура педагогічного спілкування. Механізми міжособистісного сприйняття. Ефекти міжособистісного сприймання. Бар'єри у педагогічному спілкуванні. 3)Стилі та моделі педагогічного спілкування. Фактори, які впливають на формування ефективного педагогічного спілкування. 4)Педагогічні конфлікти у професійній діяльності викладача. Причини виникнення, способи попередження та стратегії вирішення педагогічних конфліктів.	Лекції – 2 год, практ. заняття – 2 год, самостійна робота – 2 год	1,2, 4-6, 7, 8	Метод рекоменд. до сем. Заняття 6 і сам. роботи до теми 12	Тиждень
13	Особливості невербального спілкування. Техніка мовлення та технологія професійно-педагогічного спілкування 1)Невербальне спілкування як елемент зовнішньої техніки викладача. Характеристика складових невербальної комунікації. Зовнішній вигляд педагога. 2)Педагогічна техніка і культура мовлення. Вимови до мовлення педагога Мовленнєва техніка. Умови правильного дихання. Головні властивості голо-	Лекції – 2 год, самостійна робота – 1 год	1,2, 4-6, 7, 8	Метод рекоменд. сам. роботи до теми 13	Тиждень

	су педагога. Правила хорошої дикції. 3)Майстерність рефлексивного і нерефлексивного слухання. Технології оптимізації спілкування. Методика проведення педагогом індивідуальної бесіди із студентом. 4)Культура спілкування педагога.				
14	Технологія підготовки і презентації промови 1) Промова як вид мовленнєвої діяльності. Етапи підготовки промови. Тема і мета промови. Добір матеріалу. Види планів виступу 2) Написання тексту промови. 3) Підготовка до виголошення промови (публічний виступ). Головні вимоги до публічного виступу. 4) Виголошення промови перед аудиторією. Особливості поведінки оратора а аудиторії Види аудиторій/типологія слухачів. Прийоми активізації уваги слухачів. Способи боротьби із хвилюванням під час виступу. Аналіз промови після її виголошення. 5)Презентація освітнього проекту.	Лекції – 2 год, практ. заняття – 2 год, самостійна робота – 2 год	1,2, 4-6, 7, 8	Метод реком-енд. до сем. Заняття 7 і сам. роботи до теми 14	Тиждень
15	Технологія підготовки і проведення тренінгів 1)Особливості розроблення тренінгів. Визначення освітніх цілей та результатів. Підбір змістового матеріалу. Структурування навчального матеріалу. Роль інтерактивних методів навчання в формуванні композиції тренінгу. Оформлення роздаткового матеріалу для тренерів та учасників.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 1 год	1,2, 4-6, 7, 8, 10	Метод реком-енд. сам. роботи до теми 15	Тиждень

	2)Проведення тренінгів: організація підготовки та проведення нарад перед тренінгом. Підготовка та проведення тренінгу в малих групах. Психологічні аспекти у роботі тренера. Методика використання засобів навчання під час проведення тренінгу. 3)Аналіз та оцінка результатів проведення тренінгу. Рекомендації в організації підготовки та проведення тренінгів у педагогічній діяльності викладача.				
16	Професійно-педагогічні особливості комунікації викладача 1)Комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації. Специфіка комунікації в інтернет-просторі. Електронна пошта як засіб професійно-педагогічної комунікації. Валеологічні аспекти роботи з комп'ютером. Соціальні мережі як інноваційна комунікативна технологія. 2)Вебінар як нова комунікаційна практика. Особливості онлайн-консультування та проведення вебінарів. 3) Роль і значення комунікативних технологій у науково-викладацькій діяльності. Особливості наукової комунікацій: усна, письмова, електронні платформи. 4)Здійснення зв'язків з громадськістю («паблік рілейшнз») як системна складова комунікативних технологій. 5)Рекламна комунікація. Освітня реклама як засіб фахової комунікації.	Лекції – 2 год, практ. заняття – 2 год, самостійна робота – 2 год	1,2, 4-6, 7, 8, 10	Метод рекомен. до сем. заняття 8 і сам. роботи до теми 16	Тиждень